

Paragraaf weerstandsvermogen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de vraag hoe de gemeente Beemster haar financiële risico's opvangt zonder dat dit betekent dat het beleid aangepast moet worden. Hiervoor is inzicht nodig in de omvang van de aanwezige risico's, de mogelijkheden om de risico's af te dekken (weerstandscapaciteit) en de relatie tussen deze twee: het weerstandsvermogen.

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Aanwezige risico's;
- Aanwezige weerstandscapaciteit;
- Benodigd weerstandsvermogen;
- Ontwikkelingen.

Voor het beleid voor risicomanagement en weerstandsvermogen verwijzen wij naar het beleidsdocument van de gemeente Beemster dat in november 2009 is vastgesteld door de raad.

Risico's

Een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente Beemster. In de afgelopen periode heeft de organisatie (inclusief de Technische Dienst Beemster & Zeevang) de belangrijkste risico's in kaart gebracht. Om de risico's te kwantificeren zijn zowel de kans als het gevolg benoemd. Er is een lijst gemaakt van 20 bestaande risico's. Hierna zijn het minimum bedrag en het maximum bedrag van de eventuele schade vastgesteld. Het totaal van de minimum bedragen is € 6,0 miljoen, het totaal van de maximum bedragen € 6,8 miljoen. De risico's doen zich met name voor bij de bouwgrondexploitatie en **er is een risico opgenomen met betrekking tot de personele gevolgen van de ambtelijke samenwerking met Purmerend.**

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van Beemster is opgebouwd uit de volgende elementen:

- De post voor onvoorziene uitgaven;
- De vrije ruimte in de belastingcapaciteit (onbenutte belastingcapaciteit);
- Het vrij aanwendbare deel van de Algemene reserve;
- De stille reserves.

In geld uitgedrukt berekenen wij de weerstandscapaciteit als volgt:

In de exploitatie:

Post onvoorziene uitgaven	42.500	
Geraamd voordelig saldo begroting 2014	147.686	
Onbenutte belastingcapaciteit:		
OZB en RWB	811.793	
Rioolheffing	0	
Afvalstoffenheffing	0	
Begrafenisrechten	0	
Leges	0	
Overige belastingen	0	
Weerstandscapaciteit in de exploitatie		1.001.979
In het vermogen:		
Vrij aanwendbare deel Algemene reserve	1.932.592	
Stille reserves, niet bedrijfsgebonden activa	1.566.500	
Stille reserves, aandelenbezit	1.622	
Weerstandscapaciteit in het vermogen		3.500.714
Totale weerstandscapaciteit		<u>4.502.693</u>

Toelichting

Onbenutte belastingcapaciteit

Onder de onbenutte belastingcapaciteit verstaan wij de ruimte om de belastingen en retributies te verhogen, of om andere belastingen in te voeren.

OZB en RWB

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit hanteren we het tarief van de artikel 12-norm. Hiermee bedoelen wij het tarief dat jaarlijks door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt bekendgemaakt. Dit tarief geldt als toelatingseis om voor een uitkering volgens artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet in aanmerking te komen.

In de meicirculaire van 2013 is het tarief 2014 gesteld op 0,1651% van de waarde (dit was in 2013 0,1540%).

Naast de OZB houden we ook rekening met de RWB. Qua opbrengst is de RWB maar een fractie van de OZB, maar de heffingsbepalingen en de tarieven van beide belastingen zijn gelijk.

Rioolheffing

Het rioolheffing blijft in 2014 € 171,20 per aansluiting. Een eventueel saldo van het onderdeel riolering verrekenen we met de reserve groot onderhoud riolering. Van een onbenutte belastingcapaciteit op dit onderdeel is dus geen sprake.

Afvalstoffenheffing

Het onderdeel reiniging is in de begroting 2014 kostendekkend. Het saldo van het onderdeel reiniging verrekenen we met de egalisatiereserve afvalstoffenheffing.

Begrafenisrechten

De begrafenisrechten zijn kostendekkend. Probleem bij deze heffing is wel dat het aantal handelingen niet exact is te begroten. We gaan niet uit van een onbenutte belastingcapaciteit op dit onderdeel.

Leges

Wij gaan ervan uit, dat de legestarieven kostendekkend zijn. Ook hierbij is het aantal handelingen niet exact te begroten. Verder zijn voor bepaalde onderdelen door het rijk maximaal te heffen bedragen vastgesteld. Het is altijd mogelijk, dat deze bedragen niet kostendekkend zijn.

Overige belastingen

1. In het overzicht zijn 2 belastingen, die wel door Beemster worden geheven, niet genoemd. Dit zijn de liggelden woonschepen en de toeristenbelasting. In de eerste plaats zijn deze belastingen niet genoemd omdat de opbrengst maar heel beperkt is. Het liggeld woonschepen is in feite een retributie, dus de opbrengst mag niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief per overnachting van Beemster ligt onder het landelijk gemiddelde. Beemster heeft bij de toeristenbelasting niet een extreem laag tarief.
2. Buiten de hiervoor genoemde belastingen mag Beemster, soms onder voorwaarden, op grond van de Gemeentewet nog meer belastingen heffen. Dit gaat om:
 - Baatbelasting;
 - Forensenbelasting;
 - Parkeerbelastingen;
 - Hondenbelasting;
 - Reclamebelasting;
 - Precariobelasting;
 - Vermakelijkhedenretributie.

Wij hebben niet het voornemen om voor te stellen tot heffing van deze belastingen over te gaan.

Het vrij aanwendbare deel van de Algemene reserve

In de raadsvergadering van 2 juli 2009 is besloten om de ondergrens van de Algemene reserve te stellen op 8,5% van de totale lasten. De totale lasten zijn € 15.800.490. Hiervan 8,5 % is € 1.343.042.

Het totale saldo van de Algemene reserves per 1 januari 2013 ramen we op € 3.275.634. Het verschil tussen dit bedrag en de berekende ondergrens is het vrij aanwendbare deel van de Algemene reserve.

Stille reserves

Bij de stille reserves gaat het om:

- Niet-bedrijfsgebonden activa. Deze activa kunnen worden verkocht zonder dat de bedrijfsvoering van de gemeente daardoor wordt belemmerd. Het gaat hier met name om woningen. Het voordelig verschil tussen de actuele waarde en de boekwaarde hoort onder de stille reserves. Bij de bepaling van de actuele waarde is de WOZ-waarde van het belastingjaar 2013 gehanteerd. De werkelijke actuele waarde kan lager zijn dan de vermelde WOZ-waarde, omdat na de waardepeildatum de prijzen nog zijn gedaald. Wij geven er de voorkeur aan toch van de WOZ-waarde uit

te gaan, omdat deze waarde een vast gegeven is.

Het totaal van de stille reserves in de niet-bedrijfsgebonden activa is € 1.566.500.

- Het aandelenbezit van de gemeente. Beemster bezit 7.020 aandelen van nominaal € 2,50 van de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten. De totale nominale waarde hiervan is € 17.550, de boekwaarde volgens de staat van vaste activa is € 15.928. Het verschil is € 1.622; dit bedrag rekenen we tot de stille reserves.

Verder bezat Beemster 3.128 aandelen van nominaal € 68,07 van de N.V. Houdstermaatschappij EZW (onderdeel van NUON). NUON is gesplitst in een productie- en leveringsbedrijf en een netwerkbedrijf. Het netwerkbedrijf blijft in overheidshanden. In juni 2009 is besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf te verkopen. Per 1 juli 2009 is 49% van het aandelenbezit overgedragen. Beemster kreeg als gevolg daarvan € 2.281.785. Per 1 juli 2011 is de tweede tranche van de opbrengst ontvangen, totaal € 753.321. Op 1 juli 2012 is (vervroegd) weer een deel van het aandelenbezit overgedragen; hiervoor is € 753.321 ontvangen. Tenslotte dragen we per 1 juli 2015 de resterende 21% over; dan ontvangen we € 1.055.125.

De in 2009, 2011 en 2012 ontvangen bedragen zijn toegevoegd aan de Algemene reserve opbrengst verkoop NUON aandelen. Dit gebeurt ook met het ontvangen bedrag in 2012. Dat geldt ook voor het nog in 2015 te ontvangen bedrag.

Ondanks deze verwachting rekenen we de toekomstige opbrengsten niet bij de stille reserves.

De nominale waarde van deze aandelen is sinds de jaarrekening 2011 in de balans opgenomen en hoort daarom niet meer tot de stille reserves.

De berekening van de stille reserves, onderdelen niet-bedrijfsgebonden activa en aandelen Bank Nederlandse Gemeenten is dezelfde die is gehanteerd in de jaarrekening 2012.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. Uitgangspunt voor de gemeente Beemster is om een weerstandsvermogen aan te houden met een ratio tussen de 1 en 1,4. Dit waarderingscijfer vormt een goed uitgangspunt voor een gemeente waarbij een volledige risico-inventarisatie heeft plaatsgevonden en waarbij het investeringsprofiel voor de komende jaren vergelijkbaar is aan de huidige situatie. Om schommelingen te kunnen opvangen wordt een minimum- en maximumratio aangehouden. Op basis van het uiteindelijke risicoprofiel en de Monte Carlo simulatie is het benodigde weerstandsvermogen berekend en deze bedraagt per november 2013 € 2,5 miljoen. Afgezet tegen de totale weerstandscapaciteit van € 4,5 miljoen bedraagt de ratio momenteel 1,8. Dit betekent dat in 90% van de gevallen de gemeente Beemster voldoende weerstandsvermogen heeft opgebouwd om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Ontwikkelingen

De gemeente Beemster heeft haar risicomanagement beleid vastgesteld en ten minste eenmaal per jaar een risico-inventarisatie laten plaatsvinden. Deze inventarisatie vindt op basis van het vastgestelde beleid plaats waarbij tussentijds ontwikkelingen in nieuwe en bestaande projecten gerapporteerd kunnen worden. Wij blijven aandacht besteden aan het beheersen van risico's en het verder ontwikkelen van risicomanagement binnen de organisatie, zeker gezien de samenwerking met Purmerend vanaf 2014 is dit van belang. Risicomanagement is een belangrijk instrument om de risico's die er zijn in beeld te hebben en deze te beheersen.